T091 ATĐ 3 (55) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q48-Kiết Uẩn-Luận về Bất Thiện

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 48

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 48

LUAÄN VEÀ BAÁT THIEÄN (Phaàn 3)

Coù boán Baäc löu, ñoù laø Duïc baäc löu-Höõu baäc löu-Kieán baäc löu-Voâ minh baäc löu. Hoûi: Boán boäc löu naøy laáy gì maø laøm töï taùnh? Ñaùp: Laáy neân traêm leû taùm söï laøm töï taùnh, nghóa laø Duïc boäc löu laáy hai möôi chín söï cuûa coõi Duïc laøm töï taùnh, töùc laø tham coù naêm, saân coù naêm, maïn coù naêm, nghi coù boán trieàu coù möôøi, Höõu boäc löu laáy hai möôi taùm söï cuûa coõi voâ Saéc laøm töï taùnh, töùc laø tham coù möôøi, maïn coù möôøi, nghi coù taùm; Kieán boäc löu laáy ba möôi saùu söï cuûa ba coõi laøm töï taùnh, töùc laø coõi laøm töï taùnh, töùc laø coõi Duïc - Saéc - Voâ saéc ñeàu coù möôøi hai kieán, voâ minh boäc löu laáy möôøi laêm söï cuûa coõi laøm töï taùnh, töùc laø coõi Duïc - Saéc -Voâ minh ñeàu coù naêm boä voâ minh. Vì vaäy, boán boäc löu naøy laùy neân traêm leû taùm söï laøm töï taùnh. Ñaõ noùi veà töï taùnh, nguyeân côù nay seõ noùi ñeán. Hoûi: Vì sao goïi laø boäc löu, boäc löu coù nghóa laø gì? Ñaùp: Nghóa troâi noåi khoâng döøng, nghóa truùt xuoáng cuoàn cuoän, ng- hóa rôi xuoáng chìm nghæm, laø nghóa cuûa boäc löu. Nghóa troâi noåi khoâng döøng laø nghóa cuûa boäc löu, nghóa laø caùc phieàn naõoñeàu chaûy xieát cuoán troâi höõu tình, laøm cho löu chuyeån sinh töû ôû trong caùc coõi, caùc neõo, caùc ñôøi. Nghóa rôi xuoáng chìm nghæm, löu chuyeån sinh töû ôû trong caùc coõi, caùc neõo, caùc ñôøi. Hoûi: Neáu caùc nghóa nhö rôi xuoáng chìm nghæm... laø nghóa cuûa boäc löu, thì kieát thuaän phaàn treân ñuùng ra khoâng phaûi laø boäc löu, bôûi vì noù laøm cho höõu tình coù chieàu höôùng sinh leân phía treân? Ñaùp: Nghóa cuûa thuaän phaàn treân khaùc vôùi nghóa cuûa boäc löu, nghóa laø döïa vaøo giôùi, ñòa maø thieát laäp Kieát thuaän phaàn treân, bôûi vì noù laøm cho höõu tình höôùng ñeán giôùi ñòa phía treân; döïa vaøo ñaïo giaûi thoaùt maø thieát

laäp laø boäc löu, tuy sinh ñeán Höõu Ñaûnh maø laøm cho höõu tình ñaém chìm trong sinh töû, bôûi vì khoâng ñeán ñöôïc giaûi thoaùt vaø Thaùnh ñaïo Toân giaû Dieäu AÂm cuõng ñöa ra caùch noùi naøy: “Tuy töø laâu sinh leân phía treân maø bò boäc löu laøm cho troâi noåi ñaém chìm, bôûi vì lui suït phaåm thieän.” Toân giaû Taû Thoï ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Trong naøy phieàn naõo taêng thöôïng luoân luoân hieän haønh gioáng nhö doøng thaùc chaûy xieát, cho neân goïi laø boäc löu.” Hoûi: Vì sao thieát laäp rieâng kieán laø Boäc löu, AÛnh thuû maø khoâng thieát laäp rieâng laø kieán laäu? Ñaùp: Hieáp Toân Giaû noùi: “Ñöùc Phaät bieát roõ veà theá duïng, taùnh töôùng cuûa caùc phaùp, neáu phaùp coù theå tuøy yù kieán laäp rieâng bieät thì taùch bieät maø thieát laäp, neáu khoâng nhö vaäy thì kieán laäp chung vôùi nhau. “Laïi nöõa, caùc kieán coù haønh töôùng tuøy tieän noùng voäi, maïnh meõ nhanh nhaïy khoâng tuøy thuaän ñoái vôùi nghóa löu truù, cuøng vôùi phieàn naõo chaäm chaïp trì treä khaùc hôïp laïi laäp laøm duïc, höõu laäu, cuøng vôùi nghóa troâi noåi khoâng döøng... tuøy thuaän laãn nhau cho neân thieát laäp rieâng laø boäc löu - aûch thuû. Nhö laø hai con traâu cuøng keùo neân coã xe, bôûi vì taùnh cuûa hai con traâu ñeàu noùng naûy voäi vaøng, cho neân coã xe nhaát ñònh phaûi hö hoûng; neáu hai con traâu aáy neân chaäm, neân nhanh maø cheá ngöï laãn nhau thì khoâng coù gì hö haïi, cho neân khoâng thieát laäp rieâng kieán laø kieán laäu. Laïi nöõa, taùnh cuûa kieán noùng naûy voäi vaøng thuaän vôùi phaùp lìa nhieãm chöù khoâng thuaän vôùi söï löu truù, cho neân cuøng vôùi phieàn naõo chaäm chaïp trì treä khaùc hôïp laïi taäp laøm laäu; cuøng vôùi nghóa troâi noåi khoâng döøng... thuaän vôùi nhau, cho neân thieát laäp rieâng caû boäc löu, aûnh thuû. Hoûi: Neáu kieán noùng naûy voäi vaøng thuaän vôùi phaùp lìa nhieãm thì khoâng neân thieát laäp laø boäc löu - aûnh thuûû, bôûi vì boäc löu... thuaän vôùi söï ñaém chìm? Ñaùp: Bôûi vì chæ trích ngoaïi ñaïo ñaém theo caùc kieán, cho neân thieát laäp rieâng caùc kieán laø boäc löu... Nghóa laø caùc ngoaïi ñaïo tuøy yù daáy khôûi Kieán chaáp sai laïc, suy xeùt tìm trì theo caûnh, theá laø xoay voøng roài laïi ñaém chìm ôû trong sinh töû khoâng coù haïn kyø ra khoûi; ví nhö con voi giaø luùn chaân trong buøn laày, heã nhuùt nhích thì thaân hình laïi caøng chìm xuoáng khoâng thoaùt ra ñöôïc. Luaän giaû Phaân Bieät noùi coù boán laäu, ñoù laø Duïc laäu, Höõu laäu, Kieán laäu vaø Voâ minh laäu, ñoái vôùi toâng chæ cuûa luaän aáy khoâng caàn phaûi hoûi ñaùp. Coù boán AÙch, ñoù laø Duïc aùch, Höõu aùch, Kieán aùch vaø Voâ minh aùch. Töï taùnh cuûa AÙch naøy nhö noùi veà Boäc löu, maø nghóa thì coù khaùc nhau, ñoù laø nghóa chìm noãi laø nghóa cuûa Boäc löu. Nghóa hoøa hôïp laø nghóa cuûa

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 48 866

AÙch. Nghóa laø caùc höõu tình bò boán Boäc löu laøm cho troâi noåi ñaém chìm roài, laïi bò boán AÙch cuøng vôùi thaân maïng laøm cho vöôùng baän vaø trôû ngaïi thì luoân luoân gaùnh chòu noãi khoå naëng neà cuûa sinh töû; nhö con boø keùo xe phaûi mang laáy caùi aùch buoäc vaøo caøng xe, duøng daây da buoäc chaët caùi aùch luoân luoân keùo chieác xe chôû naëng. Vì vaäy, taát caû moïi nôi noùi ñeán nghóa boäc löu roài, thì noùi tieáp veà nghóa cuûa AÙch, bôûi vì hai nghóa naøy gaàn vôùi nhau. Coù boán thuû, ñoù laø Duïc thuû, Kieán thuû, Giôùi caám thuû vaø Ngaõ ngöõ

thuû. Hoûi: Boán thuû naøy laáy gì laøm töï taùnh? Ñaùp: Laáy neân traêm leû taùm söï laøm töï taùnh, ñoù laø Duïc thuû laáy ba möôi boán söï cuûa coõi Duïc laøm töï taùnh, töùc laø tham coù naêm, saân-maïn coù naêm, voâ minh coù naêm, nghi coù boán, kieán coù möôøi; Kieán thuû laáy ba möôøi söï cuûa ba coõi laøm töï taùnh, töùc laø Kieán cuûa coõi Duïc, Saéc, Voâ Saéc ñeàu coù möôøi; Giôùi caám thuû laáy saùu söï cuûa ba coõi laøm töï taùnh, töùc laø giôùi caám thuû cuûa ba coõi Duïc-Saéc-Voâ saéc ñeàu coù hai; Ngaõ ngöõ thuû laáy ba möôi taùm söï cuûa coõi Saéc-Voâ saéc laøm töï taùnh, töùc laø tham coù möôøi, maïn coù möôøi, voâ minh coù möôøi, nghi coù taùm. Vì vaäy, boán thuû naøy neân laáy traêm leû taùm söï laøm töï taùnh. Ñaõ noùi veà töï taùnh nay seõ noùi ñeán nguyeân côù. Hoûi: Vì sao goïi laø Thuû? Ñaùp: Vì ba söï cho neân noùi teân goïi laø Thuû: 1. Naém giöõ. 2. Thu thaäp. 3. Löïa choïn. Laïi vì hai söï cho neân goïi laø Thuû: 1. Coù theå laøm cho nghieäp chaùy böøng leân. 2. Haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy. Coù theå laøm cho nghieäp löûa chaùy böøng leân; laø bôûi vì Thuû laøm cho löûa nghieäp cuûa höõu tình trong naêm neõo luoân luoân chaùy buøng leân. Haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy, laø bôûi vì haønh töôùng caùc Thuû voâ cuøng maïnh meõ. Hoûi: Thuû coù nghóa laø gì? Ñaùp: nghóa veà cuûi laø nghóa cuûa thuû, nhö duyeân vaøo cuûi cho neân ngoïn löûa ñöôïc chaùy buøng leân; höõu tình cuûa nhö vaäy, phieàn naõo laøm duyeân cho nghieäp ñöôïc chaùy röøng röïc. Laïi nöõa, nghóa veà quaán boïc laø nghóa cuûa thuû, nhö taèm laøm keùn töï quaán, töï boïc laáy mình, cho ñeán ôû trong keùn maø töï nhaän laáy caùi cheát; höõu tình cuõng nhö vaäy, daáy khôûi caùc phieàn naõo töï quaán, töï boïc laáy mình maø ôû trong ñoù laøm toån haïi maát ñi tueä maïng, laàn löôït xoay voøng cho ñeán rôi vaøo caùc neûo aùc. Laïi nöõa,

nghóa veà laøm toån haïi laø nghóa cuûa thuû, nhö gai ñoäc saéc nhoïn nhieàu laàn ñaâm vaøo thaân mình thì thaân mình bò thöông toån hö hoaïi, höõu tình cuõng nhö vaäy, gai ñoäc phieàn naõo nhieàu laàn ñaâm vaøo phaùp thaân thì phaùp thaân bò hö hoaïi. Hoûi: Vì sao voâ minh thieát laäp rieâng laøm Laäu-Boäc, Löu-ach, maø khoâng thieát laäp rieâng laøm thuû? Ñaùp: Hieáp Toân giaû noùi: “Ñöùc Phaät bieát roõ veà theá duïng-taùnh-töôùng cuûa caùc phaùp, neáu ôû trong phaùp naøy coù theå thieát laäp rieâng bieät thì thieát laäp rieâng phaùp aáy, neáu khoâng nhö vaäy thì kieán laäp chung vôùi nhau, cho neân khoâng caàn phaûi vaën hoûi.” Laïi nöõa, tröôùc ñaây noùi bôûi vì ba söï cho neân goïi laø Thuû, ñoù laø naém giöõ-thu thaäp-choïn löïa; voâ minh tuy coù hai söï tröôùc maø khoâng coù söï thöù ba, cho neân khoâng thieát laäp rieâng laøm Thuû, bôûi vì voâ minh ngu si aùm muoäi khoâng coù naêng löïc choïn löïa caùc phaùp. Laïi nöõa, tröôùc ñaây noùi bôûi vì hai söï cho neân goïi Thuû, ñoù laø coù theå laøm cho nghieäp chaùy buøng leân vaø haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy; voâ minh tuy coù theå laøm cho nghieäp chaùy buøng leân maø khoâng phaûi laø haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy, cho neân khoâng thieát laäp rieâng laøm Thuû, bôûi vì voâ minh chaäm chaïp trì treä khoâng coù naêng löïc quyeát ñoaùn roõ raøng ñoái vôùi caùc phaùp. Hoûi: vì sao trong naêm kieán thì boán kieán hôïp laïi thieát laäp laøm kieán thuû, neân kieán thì thieát laäp rieâng laøm Giôùi

caám thuû? Ñaùp: Hieáp Toân giaû noùi: “Ñöùc Phaät bieát roõ veà theá duïng-taùnh-töôùng caùc Phaùp, neáu ôû trong kieán coù theå thieát laäp rieâng bieät thì thieát laäp rieâng cho noù, neáu khoâng nhö vaäy thì kieán laäp chung vôùi nhau, cho neân khoâng caàn phaûi vaën hoûi.” Laïi nöõa, tröôùc ñaây bôûi vì hai söï cho neân goïi laø thuû, ñoù laø coù theå laøm cho nghieäp chaùy buøng leân vaø haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy; höõu tình trong naêm neõo bôûi vì Giôùi caám thuû laøm cho caùc nghieäp vaø boán kieán coøn laïi chaùy buøng leân, cho neân thieát laäp rieâng laøm thuû. Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy:” Höõu tình trong naêm neõo bôûi vì theá duïng nhanh choùng, thaân caän raát saâu naëng cuûa Giôùi caám thuû laøm cho caùc nghieäp chaùy buøng leân, vöôït qua boán kieán coøn laïi, cho neân thieát laäp rieâng laøm thuû.” Laïi nöõa, bôûi vì Giôùi caám thuû traùi ngöôïc vôùi Thaùnh ñaïo, xa lìa vôùi giaûi thoaùt, cho neân thieát laäp rieâng laøm thuû. Traùi ngöôïc vôùi Thaùnh ñaïo, laø bôûi vì Giôùi caám thuû rôøi boû Thaùnh ñaïo chaân thaät, voïng chaáp laáy caùc loaïi khoå haïnh phi lyù coù theå ñaït ñöôïc thanh tònh; nhö boû aên uoáng, naèm treân tro, ngoài treân chaøy, maët xoay chuyeån theo maët trôøi, uoáng khoâng khí vaø uoáng nöôùc, hoaëc chæ aên traùi caây, hoaëc chæ aên rau coû, hoaëc maëc aùo raùch naùt, hoaëc loõa theå hoaøn toaøn, chaáp vaøo

nhöõng loaïi nhö vaäy coù theå ñaït ñöôïc thanh tònh. Xa lìa vôùi giaûi thoaùt, laø nhö taø ñaïo tu haønh khoå haïnh nhö vaäy. Nhö vaäy, ñeàu laø lìa vôùi giaûi thoaùt. Laïi nöõa, bôûi vì Giôùi caám thuû löøa doái hai ñaïo trong-ngoaøi, cho neân thieát rieâng laøm thuû. Löøa doái noäi ñaïo, nhö chaáp raèng taém goäi saïch seõ, thoï trì möôøi hai coâng ñöùc Ñaàu-ñaø thì coù naêng löïc chöùng ñöôïc thanh tònh. Löøa doái ngoaïi ñaïo, nhö chaáp caùc loaïi khoå haïnh phi lyù coù theå ñaït ñöôïc thanh tònh ñeå noùi ngay ôû tröôùc. Toân giaû Dieäu AÂm cuõng ñöa ra caùch noùi naøy: “Giôùi caám thuû naøy, hieän taïi thaáy ñôøi soáng ñau khoå nhö ngoïn löûa boác chaùy höøng höïc, löøa doái hai ñaïo nhö meâ hoaëc treû thô, cho neân thieát laäp rieâng laøm Thuû.” Hoûi: Vì sao goïi laø Ngaõ ngöõ thuû, laø vì haønh töôùng hay laø vì sôû duyeân? Neáu vì haønh haønh töôùng thì Taùt-ca-da kieán phaûi goïi laø Ngaõ ngöõ thuû, bôûi vì haønh töôùng Ngaõ chuyeån bieán? Neáu vì sôû duyeân thì caùc phaùp Voâ ngaõ laøm sao coù theå noùi laø ngaõ ngöõ thuû? Ñaùp: Khoâng bôûi vì haønh töôùng, khoâng bôûi vì sôû duyeân maø goïi laø Ngaõ ngöõ thuû, bôûi vì coù loãi nhö tröôùc. Nhö phieàn naõo coõi Duïc tröø ra Kieán maø thieát laäp duïc thuû, phieàn naõo cuûa coõi Saéc-Voâ Saéc cuøng vôùi Duïc thuû traùi ngöôïc nhau, döïa vaøo beân trong maø daáy khôûi; cho neân thieát laäp laøm Ngaõ ngöõ thuû. Laïi nöõa, phieàn naõo cuûa coõi Duïc vaøo luùc caûm laáy thaân beân trong, caàn ñeán daâm duïc, caàn ñeán caûnh giôùi, caàn ñeán moïi duïng cuï, caàn ñeán thaân thöù hai, cho neân thieát laäp laøm Duïc thuû; phieàn naõo cuûa coõi Saéc- Voâ saéc vaøo luùc caûm thaáy thaân beân trong, cuøng vôùi Duïc thuû traùi ngöôïc nhau, cho neân thieát laäp Ngaõ ngöõ thuû. Laïi nöõa, phieàn naõo cuûa coõi Duïc vaøo luùc caûm laáy thaân beân trong, chæ döïa vaøo phi ñònh, phaàn nhieàu tuøy theo moân beân ngoaøi, söï beân ngoaøi, cho neân

thieát laäp laøm Duïc thuû; phieàn naõo cuûa coõi Saéc-Voâ saéc vaøo luùc caûm laáy thaân beân trong, chæ döïa vaøo ñònh, phaàn nhieàu tuøy theo moân beân trong, söï beân trong, cho neân thieát laäp Ngaõ ngöõ thuû. Laïi nöa, phieàn naõo cuûa coõi Duïc khoâng coù theå caûm ñuôïc thaân hình to lôùn, thoï maïng laâu daøi, cho neân thieát laäp laøm Duïc thuû; phieàn naõo cuûa coõi saéc-Voâ saéc coù theå caûm ñöôïc thaân hình to lôùn, nhö thaân cuûa ngöôøi coõi trôøi Saéc Cöùu Caùnh cao neân vaïn saùu ngaøn du-thieän-na; cuõng coù theå caûm ñöôïc thoï maïng laâu daøi, nhö Phi töôûng Phi Phi töôûng xöù thoï ñeán taùm Ñaïi kieáp; cho neân phieàn naõo cuûa coõi Saéc-Voâ saéc thieát laäp laøm Ngaõ ngöõ thuû. Hoûi: Vì sao Duïc laäu-boäc löu-aùch thuû cuõng thaâu nhieáp caùc trieàn maø trong Höõu laäu... hoaøn toaøn khoâng thaâu nhieáp noù? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Trong Höõu laâïu cho ñeán Ngaõ ngöõ thuû cuõng thaâu nhieáp aùch trieàn. Luaän phaåm loaïi Tuùc noùi: “Theá naøo

laø Höõu laäu? Nghóa laø coõi saéc-Voâ saéc loaïi tröø voâ minh, coøn laïi caùc kieát phöôïc, tuøy mieân, tuøy phieàn naõo, trieàn ñoù goïi laø Höõu laäu.” Höõu boäc löu -aùch vaø Ngaõ ngöõ thuû cuõng caàn phaûi thaâu nhieáp trieàn, neân ñöa ra caùch noùi naøy: Coõi treân ít trieàn, bôûi vì khoâng töï taïi cho neân khoâng noùi laø Höõu laäu, cho ñeán Ngaõ ngöõ thuû thì coõi Duïc tuy nhieàu nhöng do kieán maø ñoaïn, bôûi vì khoâng ñaày ñuû, vì khoâng töï taïi, cho neân chæ noùi toång quaùt veà möôøi trieàn chöù khoâng noùi rieâng bieät veà naêm boä. Hoûi: Caùc phieàn naõo caáu ueá vì sao khoâng noùi laø Laäu ...? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Noù cuõng noùi ôû trong Duïc laäu... Luaän phaåm Loaïi Tuùc noùi: “Theá naøo laø Duïc laäu? Nghóa laø coõi Duïc loaïi tröø voâ minh, coøn laïi caùc kieán phöôïc, tuøy mieân, tuøy phieàn naõo, trieàn, ñoù goïi laø Duïc laäu, cho ñeán noùi roäng ra”. Tuøy phieàn naõo töùc laø phieàn naõo caáu ueá. Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Phieàn naõo caáu ueá bôûi vì thoâ khoâng toàn taïi vöõng beàn, cho neân khoâng noùi laø Laäu...; baát tín-giaûi ñaõi-phoùng daät cuõng bôûi vì quaù moûng manh, cho neân khoâng noùi laø Laäu... Nhö trong kinh noùi: “Boán Thuû nhö vaäy ñeàu do voâ minh laøm nhaân, voâ minh laøm taäp, laø chuûng loaïi voâ minh sinh ra töø voâ minh.” Hoûi: Kinh khaùc ñeàu noùi AÙi laøm duyeân cho thuû, kinh naøy taïi sao ñöa ra caùch noùi nhö vaäy? Ñaùp: Döïa vaøo nhaân gaàn cho neân noùi AÙi laøm duyeân cho thuû, döïa vaøo nhaân xa cho neân noùi Voâ minh laøm nhaân cho thuû... Nhö nhaân gaàn, nhaân xa, ôû nôi naøy- ôû nôi kia, hieän tieàn, chuùng ñoàng phaàn naøy, chuùng ñoàng phaàn khaùc, neân bieát cuõng. Laïi nöõa, döïa vaøo nhaân ñoäng loaïi cho neân noùi AÙi laøm duyeân cho thuû, döïa vaøo nhaân ñoàng loaïi, bieán haønh cho neân noùi Voâ minh laøm nhaân cho thuû... Laïi nöõa, bôûi vì phaù boû caùi kyø quaùi hö voïng cuûa ngoaïi ñaïo, cho neân noùi Voâ minh laøm nhaân cho thuû...; nghóa laø caùc ngoaïi ñaïo tuy roài boû cuoäc soáng gia ñình, khoâng giöõ laáy gì, khoâng tích chöùa gì, chòu khoù tu haønh khoå haïnh, maø bôûi vì khoâng coù trí, ñaém theo nhöõng kieán chaáp, rôi vaøo con ñöôøng hieåm aùc, khoâng coù haïn kì ra khoûi, cho neân noùi Voâ minh laøm nhaân cho thuû... Hoûi: AÙi thì thaâu nhieáp

vaøo trong Duïc thuû..., taïi sao laïi noùi AÙi laøm duyeân cho thuû? Ñaùp: Ngay luùc tuøy mieân tham baét ñaàu daáy khôûi goïi laø AÙi, sau ñoù taêng leân goïi laø thuû, cho neân khoâng traùi ngöôïc nhau. Laïi nöõa, ngay khi tuøy mieân tham thuoäc phaåm Haï goïi laø AÙi, phaåm Trung-Thöôïng goïi laø thuû, cho neân khoâng traùi ngöôïc nhau. Coù boán thaân heä, ñoù laø tham duïc thaân heä, saân nhueá thaân heä, giôùi caám thuû thaân heä vaø chaáp ñaây laø thaät nhaân heä.

Hoûi: Boán thaân heä naøy laáy gì laøm töï taùnh? Ñaùp: Laáy hai möôi taùm söï laøm töï taùnh, ñoù laø tham duïc, saân nhueá heä ñeàu coù naêm boä cuûa coõi Duïc laø möôøi söï, giôùi caám thuû thaân heä cuûa ba coõi ñeàu coù hai boä laø saùu söï, chaáp ñaây laø thaät thaân heä cuûa ba coõi ñeàu coù boán coõi ñeàu coù hai boä laø saùu söï, chaáp ñaây laø thaät thaân heä cuûa ba coõi ñeàu coù boán boä laø möôøi hai söï. Vì vaäy, boán thaân heä laáy hai möôi taùm söï laøm töï taùnh. Ñaõ noùi veà töï taùnh, nay seõ noùi ñeán nguyeân côù. Hoûi: Vì sao goïi laø thaân heä, coù nghóa laø gì? Ñaùp: Nghóa raøng buoäc thaân, nghóa kieát thoï sinh, laø nghóa cuûa thaân heä. Nghóa raøng buoäc thaân laø nghóa cuûa thaân heä, nghóa laø boán loaïi naøy raøng buoäc thaân cuûa höõu tình ôû trong sinh töû, raøng buoäc nhö nhau, raøng buoäc khaép nôi: Nhö luaän Taäp Dò Moân noùi: "Tham duïc raøng buoäc thaân chöa ñoaïn tröø, chöa bieát taát caû, cho neân ñoái vôùi nhöõng thaân aáy, nhöõng hình aáy vaø nhöõng gì ñaõ ñaït ñöôïc aáy, töï theå laøm nhaân, laøm duyeân, laøm raøng buoäc, laøm raøng buoäc nhö nhau, laøm raøng buoäc khaép nôi, laøm noái tieáp nhau keát hôïp laïi. Nhö thôï keát traøng hoa, hoaëc laø hoïc troø cuûa ngöôøi aáy, choïn laáy caùc loaïi hoa, taäp trung ñaët vaøo nôi duøng sôïi tô keát laøm caùc loaïi traøng hoa töôi ñeïp; sôïi tô laøm nhaân, laøm duyeân, laøm raøng buoäc, laøm raøng buoäc nhö nhau, laøm raøng buoäc taát caû, laøm noái tieáp nhau keát hôïp laïi cho traøng hoa töôi ñeïp. Ba thaân heä coøn laïi, noùi roäng ra cuõng nhö vaäy. Nghóa kieát thoï sinh laø nghóa cuûa thaân heä, nhö trong kinh noùi: "Ba söï hôïp laïi cho neân ñöôïc vaøo thai meï: 1. Cha meï ñeàu coù taâm nhieãm oâ. 2. Ngöôøi meï khoâng coù beänh luùc gaëp nhau. 3. Kieän-ñaït-phöôïc ñang hieän roõ ôû tröôùc maét. Luùc baáy giôø hai taâm yeâu, gheùt cuûa kieän-ñaït-phöôïc laàn löôït xoay chuyeån hieän roõ tröôùc maét môùi coù ñöôïc kieát thoï sinh. Vì vaäy, nghóa kieát thoï sinh cuûa thaân heä. Hoûi: Neáu nghóa raøng buoäc thaân... laø nghóa cuûa thaân heä, thì nhöõng phieàn naõo khaùc cuõng coù nghóa naøy, taïi sao khoâng thieát laäp laøm thaân heä? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: ñaây laø Ñöùc Theá Toân quan saùt chuùng sinh ñaõ giaùo hoùa maø coù caùch noùi toùm löôïc khaùc. Hieáp Toân giaû noùi:" Ñöùc Phaät bieát roõ theá duïng, taùnh, töôùng cuûa caùc phaùp, neáu phaùp coù theå tuøy yù thieát laäp thaân heä thì cöù thieát laäp, neáu khoâng nhö vaäy thì khoâng kieán laäp, cho neân khoâng caàn phaûi vaën hoûi." Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: "Ñöùc Phaät bieát roõ boán loaïi naøy raøng buoäc thaân höõu tình, raøng buoäc nhö nhau, raøng buoäc khaép

nôi vôùi theá duïnh nhanh choùng, thaân caän raát saâu naëng, vöôït quaù nhöõng phieàn naõo khaùc, cho neân chæ thieát laäp noù.” Laïi nöõa, boán thaân heä naøy raøng buoäc thaân cuûa hai boä, vöôït quaù nhöõng phieàn naõo khaùc, cho neân chæ thieát laäp noù. Nghóa laø hai thaân heä ñaàu raøng buoäc thaân cuûa ngöôøi xuaát gia vöôït quaù nhöõng phieàn naõo khaùc, hai thaân heä sau raøng buoäc thaân heä cuûa ngöôøi xuaát gia vöôït quaù nhöõng phieàn naõo khaùc. Nhö taïi gia, xuaát gia, coù nhaø cöûa, khoâng coù nhaø cöûa, coù nhieát thoï, khoâng coù nhieát thoï, coù tích tuï, khoâng coù tích tuï, coù quyeán thuoäc, khoâng coù quyeán thuoäc, coù xa lìa, khoâng coù xa lìa, neân bieát cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, boán thaân heä naøy raøng buoäc thaân trong ba coõi, vöôït quaù nhöõng phieàn naõo khaùc, cho neân chæ thieát laäp noù. Nghóa laø hai thaân heä ñaàu raøng buoäc thaân cuûa coõi Duïc vöôït quaù nhöõng phieàn naõo khaùc, hai thaân heä sau raøng buoäc thaân cuûa coõi saéc, voâ saéc vöôït quaù nhöõng phieàn naõo khaùc. Laïi nöõa boán thaân heä naøy daáy khoûi hai caên tranh chaáp, vöôït quaù nhöõng phieàn naõo khaùc, cho neân chæ thieát laäp noù. Nghóa laø hai thaân heä daáy khoûi caên tranh chaáp laø AÙi, hai thaân heä sau daáy khoûi caên tranh chaáp laø Kieán. Nhö trong kinh noùi: “Phaïm chí oâm bình choáng gaäy ñeán choã Ñaïi-ca-dieãn-na ñöa ra caâu hoûi nhö vaäy: Nhaân gì, duyeân gì maø Saùt- ñeá-lôïi cuøng vôùi Saùt-ñeá-lôïi tranh chaáp, Baø-la-moân cuøng vôùi Baø- la-moân tranh chaáp, pheä xaù cuøng vôùi pheä xaù tranh chaáp, Thuù-ñaït-la tranh chaáp? Toân giaû ñaùp raèng: Ñoù laø do tham-saân laøm caên tranh chaáp vì AÙi, cho neân cuøng noåi daäy tranh chaáp ñaáu ñaù laãn nhau. Phaïm chí laïi hoûi: Nhaân gì, duyeân gì maø nhöõng ngöôøi xuaát gia khoâng coù nhaø cöûa, nhieáp thoï, tích tuï, ñoái maët tranh chaáp ñaáu vôùi nhau? Toân giaû ñaùp raèng: ñoù laø do giôùi caám thuû vaø chaáp ñaây laø thaät laøm caên tranh chaáp vì Kieán, cho neân cuøng noåi daäy tranh chaáp ñaáu ñaù laãn nhau.” Nhö hai caên tranh chaáp, hai beân, hai muõi teân, hai hyù luaän, hai ngaõ chaáp, neân bieát cuõng nhö vaät. Laïi coù ngöôøi noùi: trong naøy laøm roõ veà moân loaïi, laøm roõ veà toùm löôïc, laøm roõ veà phuø hôïp cho neân chæ noùi laø boán. Nghóa laø caùc phieàn naõo, hoaëc chæ do Kieán maø ñoaïn, hoaëc bao goàm do Kieán, tu maø ñoaïn, neáu noùi hai thaân heä sau thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo chæ do kieán maø ñoaïn, neáu noùi hai thaân heä sau thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo bao goàm do kieán, tu maø ñoaïn. Laïi nöõa, caùc phieàn naõo coù loaïi laø bieán haønh, coù loaïi khoâng phaûi laø bieán haønh, neáu noùi hai thaân heä sau thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo laø bieán haønh, neáu noùi hai thaân heä ñaàu thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo khoâng phaûi laø bieán haønh. Laïi nöõa, caùc phieàn naõo coù loaïi laø kieán taùnh, coù loaïi khoâng phaûi laø kieán taùnh, neáu noùi hai thaân heä sau thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo laø kieán taùnh, neáu

noùi hai thaân heä ñaàu thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo khoâng phaûi laø kieán taùnh. Laïi nöõa, caùc phieàn naõo coù loaïi chæ hieän haønh ôû dò sinh, coù loaïi bao goàm hieän haønh ôû dò sinh vaø Thaùnh giaû, neáu noùi hai thaân heä ñaàu thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo chæ hieän haønh ôû dò sinh, neáu noùi

hai thaân heä ñaàu thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo bao goàm hieän haønh ôû dò sinh vaø Thaùnh giaû. Laïi nöõa, caùc phieàn naõo coù loaïi do haønh töôùng vui möøng maø chuyeân, coù loaïi do haønh töôùng lo buoàn maø chuyeån, neáu noùi saân nhueá thaân heä thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo do haønh töôùng lo buoàn maø chuyeån, neáu noùi ba thaân heä coøn laïi thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo do haønh töôùng vui möøng maø chuyeån. Laïi nöõa, caùc phieàn naõo coù loaïi chæ heä thuoäc coõi Duïc, coù loaïi heä thuoäc chung caû ba coõi, neáu noùi hai thaân heä ñaàu thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo chæ heä thuoäc coõi Duïc, neáu noùi hai thaân heä sau thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo heä thuoäc chung caû ba coõi. Bôûi vì laøm roõ veà moân loaïi, laøm roõ veà toùm löôïc, laøm roõ veà phuø hôïp, cho neân trong kinh chæ noùi boán loaïi thaân heä. Coù naêm caùi, ñoù laø caùi tham duïc, caùi saân nhueá, caùi hoân traàm thuïy mieân, caùi tuøy mieân aùc taùc vaø caùi nghi. Hoûi: Naêm caùi naøy laáy gì laøm töï taùnh? Ñaùp: Laáy ba möôi söï cuûa coõi duïc laøm töï taùnh, ñoù laø tham duïc, saân nhueá ñeàu coù naêm boä cuûa coõi Duïc laø möôøi söï; hoân traàm, tuøy mieân ñeàu coù naêm boä cuûa ba coõi bao goàm baát thieân vaø voâ kyù, chæ rieâng baát thieän môùi thieát laäp laøm caùi laø möôøi söï; thuïy mieân chæ coù ôû naêm boä cuûa coõi Duïc bao goàm thieän, baát thieän vaø voâ kyù, chæ rieâng baát thieän thì thieát laäp laøm caùi laø naêm söï; aùc taùc chæ do tu maø ñoaïn cuûa coõi Duïc bao goàm thieän, baát thieän, chæ rieâng baát thieän thieát laäp laøm Caùi laø neân söï; nghi goàm chung boán boä cuûa ba coõi bao goàm baát thieän vaø voâ kyù, chæ rieâng baát thieän thieát laäp laøm Caùi laø boán söï. Vì vaäy, naêm Caùi naøy laáy ba möôi söï cuûa coõi Duïc laøm töï taùnh. Hoûi: Caùi coù töôùng laø gì? Ñaùp: Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Töï taùnh töùc laø töôùng, töôùng töùc laø töï taùnh, bôûi vì töï taùnh vaø töôùngvaø töôùng cuûa taát caû caùc phaùp khoâng rôøi xa nhau. Laïi nöõa, say meâ theo ñuoåi caùc duïc laø töôùng cuûa tham duïc, giaän gheùt höõu tình laø töôùng cuûa saân nhueá, thaân taâm naëng tróu laø töôùng cuûa hoân traàm, thaân taâm noùng voäi laø töôùng cuûa tuøy mieân, khieán cho taâm mô hoà qua loa laø töôùng cuûa thuïy mieân, khieán cho taâm ñoåi thay hoái tieác laø töôùng cuûa aùc taùc, khieán cho taâm haønh cuøng do döï khoâng quyeát ñoaùn laø töôùng cuûa nghi”. Ñaõ noùi veà töï taùnh cuûa Caùi, nay seõ noùi ñeán nguyeân côù.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 48 873

Hoûi: Vì sao goïi laø Caùi, Caùi coù nghóa laø gì? Ñaùp: Nghóa ngaên caùch, nghóa che phuû, nghóa phaù vôõ, nghóa laøm hoûng, nghóa rôi ruïng, nghóa naèm xuoáng ñeàu laø nghóa cuûa Caùi. Trong naøy, nghóa ngaên caùch laø nghóa cuûa Caùi, nghóa laø bôûi vì ngaên caùch Thaùnh ñaïo vaø ngaên caùch caên thieän gia haïnh cuûa Thaùnh ñaïo, cho neân goïi laø Caùi. Nghóa che phuû cho ñeán nghóa naèm xuoáng laø nghóa cuûa Caùi, nhö trong kinh noùi: “Coù naêm caây lôùn, haït gioáng tuy nhoû maø caønh nhaùnh taùn laù to lôùn che phuû nhöõng caây nhoû khaùc, khieán cho caønh nhaùnh taùn laù cuûa nhöõng caây nhoû bò phaù hoaïi ngaõ ñoå khoâng sinh ra quaû. Theá naøo laø naêm caây lôùn? Ñoù laø: 1.Teân laø Kieán, chieát xa. 2.Teân laø Kieáp-tí-ñaùt-la. 3.Teân laø A-thaáp-phöôïc-kieän-ñaø. 4.Teân laø OÂ-ñaøm-baït-la.

5.Teân laø Naëc-cuø-ñaø. Nhö vaäy, caây taâm cuûa höõu tình coõi Duïc, bò naêm Caùi naøy che phuû cho neân hö hoaïi ngaõ ñoå, khoâng theå naøo sinh tröôûng ñöôïc hoa baûy Giaùc chi vaø boán quaû Sa-moân.” Vì vaäy, nhöõng nghóa che phuû… ñeàu laø nghóa cuûa Caùi. Hoûi: Neáu ngaên caùch Thaùnh ñaïo vaø ngaên caùch caên thieän gia haïnh cuûa Thaùnh ñaïo laø nghóa cuûa Caùi, thì nhöõng phieàn naõo khaùc cuõng coù nghóa naøy, taïi sao Ñöùc Theá Toân khoâng noùi laø Caùi? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Ñaây laø Ñöùc Theá Toân coù caùch noùi toùm löôïc khaùc cho chuùng sinh ñaõ giaùo hoùa. Hieáp Toân Giaû noùi: “Ñöùc Phaät bieát roõ theá duïng-taùnh-töôùng cuûa caùc phaùp, phaùp naøo coù töôùng cuûa Caùi thì thieát laäp laøm Caùi, phaùp naøo khoâng coù töôùng cuûa Caùi thì khoâng thieát laäp, vì vaäy khoâng caàn phaûi vaën hoûi.” Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Ñöùc Phaät bieát roõ naêm loaïi naøy coù naêng löïc ngaên caùch Thaùnh ñaïo, vaø ngaên caùch caên thieän gia haïnh cuûa Thaùnh ñaïo. Theá duïng cuûa chuùng mau leï vaø thaân caän raát saâu naëng, hôn haún nhöõng phaùp khaùc, cho neân chæ thieát laäp chuùng laøm Caùi.” Laïi nöõa, naêm Caùi nhö vaäy luùc laø nhaân, luùc laø quaû ñeàu coù theå laøm cho ngaên caùch, cho neân chæ thieát laäp chuùng laøm Caùi. Luùc laø nhaân thì laøm cho ngaên caùch, laø naém Caùi naøy tuøy theo luùc neân Caùi hieän ôû tröôùc maét, taâm haõy coøn khoâng theå naøo daáy khôûi voâ kyù, thieän höõu laäu, huoáng gì laø Thaùnh ñaïo. Luùc laø quaû laøm cho ngaên caùch, laø bôûi vì naêm Caùi naøy maø rôi vaøo caùc neõo aùc, lieàn chöôùng ngaïi toaøn boä taát caû coâng Ñöùc. Laïi nöõa, naêm Caùi nhö vaäy thì ña soá höõu tình ôû coõi Duïc hieän khôûi vôùi haønh töôùng vi teá, nhöõng phieàn naõo khaùc thì khoâng nhö vaäy, cho neân

chæ thieát laäp chuùng laøm Caùi; nghóa laø maïn, kieán thì höõu tình coõi duïc daáy khôûi raát ít, nhö trong ñòa nguïc… leõ naøo coù theå daáy khôûi maïn do mình chòu khoå hôn haún noãi khoå cuûa ngöôøi khaùc hay sao? Trong neõo baøng sinh thì nhöõng loaøi nhö coùc nhaùi…, ngu si toái taêm thaáp keùm leõ naøo coù theå phaùt khôûi nhöõng kieán chaáp xaáu aùc hay sao? Vì vaäy, Toân giaû Dieäu AÂm noùi raèng: “Nhöõng phieàn naõo khaùc tuy ngaên caùch Thaùnh ñaïo, maø naêm loaïi naøy thöôøng xuyeân hieän haønh vôùi haønh töôùng vi teá, cho neân chæ thieát laäp rieâng chuùng.” Laïi nöõa, naêm Caùi naøy ngaên caùch Ñònh vaø ngaên caùch cuûa Ñònh, hôn haún caùc phieàn naõo khaùc, cho neân chæ thieát laäp veà Caùi. Laïi nöõa, naêm loaïi naøy coù theå ngaên caùch vôùi söï lìa nhieãm cuûa ba coõi, chín ñaïo bieán tri vaø boán quaû Sa-moân, hôn haún caùc phieàn naõo khaùc, cho neân chæ thieát laäp veà Caùi. Laïi nöõa, tham duïc laø cho caùch xa rôøi boû caùc duïc, saân nhueá laøm cho caùch xa phaùp rôøi boû caùc ñieàu aùc, hoân traàm thuïy mieân laøm cho caùch xa phaùp rôøi boû caùc duïc, caùc ñieàu aùc vaø Tyø-baùt-xa-na cuøng Xa-ma-tha; bôûi vì chuùng caùch xa phaùp rôøi boû caùc duïc, caùc ñieàu aùc vaø Tyø-baùt-xa-na cuøng Xa-ma-tha naøy, cho neân lieàn bò muõi teân nghi ngôø laøm naõo haïi ñeán taâm tö, phaân vaân laø coù caùc nghieäp cuûa quaû baát thieän xaáu aùc, hay laø khoâng coù? Vì vaäy maø gaây ra caùc loaïi nghieäp aùc, cho neân chæ

thieát laäp naêm loaïi naøy laøm Caùi. Laïi nöõa, tham duïc, saân nhueá phaù hoaïi Giôùi Uaån, hoân traàm thuïy mieân phaù hoaïi Tueä uaån, tuøy mieân aùc taùc phaù hoaïi Ñònh uaån; bôûi vì chuùng phaù hoaïi ba Uaån naøy, cho neân lieàn bò muõi teân nghi ngôø laøm naõo haïi ñeán taâm tö, phaân vaân laø coù caùc nghieäp xaáu aùc, hay laø khoâng coù? Vì vaäy maø gaây ra caùc loaïi nghieäp aùc, cho neân chæ thieát laäp naêm loaïi naøy laøm Caùi. Laïi nöõa, tham duïc, saân nhueá laøm chöôùng ngaïi Giôùi uaån; hoân traàm, thuïy mieân laøm chöôùng ngaïi Tueä uaån, tuøy mieân aùc taùc laøm chöôùng ngaïi Ñònh uaån; bôûi vì chuùng laøm chöôùng ngaïi ba uaån naøy, cho neân lieàn bò muõi teân nghi ngôø laøm naõo haïi ñeán taâm tö, phaân vaân laø coù caùc nghieäp cuûa baát thieän xaáu aùc, hay laø khoâng coù? Vì vaäy maø gaây ra caùc loaïi nghieäp aùc, cho neân chæ thieát laäp naêm loaïi naøy laøm Caùi. Nhö ñaõ noùi veà phaù hoaïi vaø chöôùng ngaïi ñeán ba uaån, phaù hoaïi vaø chöôùng ngaïi ñeán ba Hoïc, ba Tu, ba Tònh cuõng nhö vaäy. Laïi coù ngöôøi noùi: Trong naøy laøm roõ veà moân loaïi, laøm roõ veà toùm löôïc, laøm roõ veà phuø hôïp, cho neân chæ thieát laäp naêm loaïi naøy laøm Caùi. Nghóa laø nhöõng phieàn naõo, hoaëc chæ rieâng neân boä, hoaëc bao goàm boán boä, hoaëc goàm chung naêm boä; neáu noùi aùc taùc thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo chæ rieâng neân boä, neáu noùi Caùi nghi thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo bao goàm boán boä, neáu noùi nhöõng Caùi khaùc thì neân bieát laø

noùi chung veà phieàn naõo goàm chung naêm boä. Laïi nöõa, caùc phieàn naõo caùc loaïi chæ do kieán maø ñoaïn, coù loaïi chæ do tu maø ñoaïn, coù loaïi bao goàm do Kieán, tu maø ñoaïn; neáu noùi Caùi nghi thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo chæ do kieán maø ñoaïn, neáu noùi aùc taùc thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo chæ do tu maø ñoaïn, neáu noùi nhöõng Caùi khaùc thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo bao goàm do kieán, tu maø ñoaïn. Laïi nöõa, caùc phieàn naõo coù loaïi laø tuøy mieân, coù loaïi khoâng phaûi laø tuøy mieân; neáu noùi Caùi tham duïc, saân nhueá vaø nghi thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo laø tuøy mieân, neáu noùi hoân traàm, thuïy mieân, tuøy mieân, aùc taùc thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo khoâng phaûi laø tuøy mieân. Laïi nöõa, caùc phieàn naõo coù loaïi laø bieán haønh, coù loaïi khoâng phaûi laø bieán haønh, coù loaïi goàm chung caû hai; neáu noùi Caùi nghi thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo laø bieán haønh, neáu noùi tham duïc, saân nhueá, aùc taùc thì neânbieát laø noùi chung veà phieàn naõo khoâng phaûi laø bieán haønh, neân noùi hoân traàm, tuøy mieân, thuïy mieân thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo goàm chung caû hai loaïi. Laïi nöõa, caùc phieàn naõo chæ coù loaïi chæ hieän haønh ôû dò sinh , coù loaïi bao goàm hieän haønh ôû dò sinh vaø Thaùnh giaû; neáu noùi Caùi nghi, aùc taùc thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo chæ hieän haønh ôû dò sinh, neáu noùi nhöõng Caùi khaùc thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo hieän haønh bao goàm caû dò sinh vaø Thaùnh giaû. Laïi nöõa, caùc phieàn naõo coù loaïi do haønh töôùng vui möøng maø chuyeån coù loaïi do haønh töôùng lo buoàn maø chuyeån, coù loaïi goàm chung caû hai; neáu noùi tham duïc thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo do

haønh töôùng vui möøng maø chuyeån, neáu noùi caùi saân nhueá, aùc taùc vaø nghi thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo do haønh töôùng lo buoàn maø chuyeån, neáu noùi hoân traàm, thuïy mieân, tuøy mieân thì neân bieát laø noùi chung veà phieàn naõo goàm chung caû hai loaïi. Bôûi vì laøm roõ veà moân loaïi, laøm roõ veà toùm löôïc, laøm roõ veà phuø hôïp, cho neân trong kinh chæ thieát laäp naêm loaïi naøy laøm Caùi. Hoûi: Danh cuûa Caùi coù naêm, Theå cuûa Caùi coù bao nhieâu? Ñaùp: Theå cuûa Caùi coù baûy loaïi, ñoù laø Caùi tham duïc thì danh vaø Theå ñeàu laø neân; Caùi saân nhueá vaø nghi, neân bieát cuõng nhö vaäy; Caùi hoân traàm thuïy mieân, danh thì neân maø Theå coù hai; Caùi tuøy mieân aùc taùc neân bieát cuõng nhö vaäy. Nhö danh ñoái vôùi Theå, danh thi thieát ñoái vôùi Theå thi thieát, danh khaùc töôùng ñoái vôùi Theå khaùc töôùng, danh Khaùc taùnh ñoái vôùi Theå khaùc taùnh, danh phaân bieät ñoái vôùi Theå phaân bieät, danh giaùc tueä ñoái vôùi Theå giaùc tueä, neân bieát cuõng nhö vaäy. Hoûi: Vì sao tham duïc, saân nhueá, nghi, moãi neân loaïi taùch bieät thieát laäp laø Caùi; hoân traàm, thuïy mieân, tuøy mieân, aùc taùc thì hai loaïi neân hôïp

laïi thieát laäp laø Caùi? Ñaùp: Hieáp Toân giaû noùi: “Ñöùc Phaät bieát roõ theá duïng, taùnh, töôùng cuûa caùc phaùp, neáu phaùp coù theå tuøy yù taùch bieät thieát laäp laø Caùi thì taùch bieät maø thieát laäp, neáu khoâng nhö vaäy thì cuøng nhau thieát laäp laø Caùi, cho neân khoâng caàn phaûi vaën hoûi.” Laïi nöõa, neáu laø tuøy mieân cuõng taùnh trieàn thì ñeàu taùch bieät thiaát laäp laø Caùi, neáu laø taùnh trieàn maø khoâng phaûi laø tuøy mieân thì caû hai cuøng thieát laäp neân Caùi. Laïi nöõa, neáu laø taùnh trieàn maø khoâng phaûi laø tuøy mieân thì caû hai cuøng thieát laäp neân Caùi. Laïi nöõa, neáu laø taùnh phieàn naõo ñaày ñuû thì ñeàu taùch bieät thieát laäp laø Caùi, neáu khoâng phaûi laø taùnh phieàn naõo ñaày ñuû thì caû hai cuøng thieát laäp neân Caùi. Laïi nöõa, neáu laø taùnh phieàn naõo ñaày ñuû thì ñeàu taùch bieät thieát laäp neân Caùi. Naêm nghóa ñaày ñuû laø Kieát phöôïc, tuøy mieân, tuøy phieàn naõo, trieàn, thì goïi laø phieàn naõo ñaày ñuû. Laïi nöõa, bôûi vì ba söï cho neân noùi laø cuøng thieát laäp neân Caùi, ñoù laø neân thöùc aên, neân ñoái trò, cuøng gaùnh vaùc. Trong naøy, neân thöùc aên, neân ñoái trò, nghóa laø Caùi tham duïc laáy töôùng thanh tònh tuyeät vôøi laøm thöùc aên, laáy Baát tònh ñeå laøm ñoái trò; do moät Caùi tham duïc laáy töôùng thanh tònh tuyeät vôøi laøm thöùc aên, laáy Baát tònh ñeå laøm ñoái trò; do neân thöùc aên, neân ñoái trò naøy cho neân taùch bieät thieát laäp neân Caùi. Caùi saân nhueá laáy töôùng ñaùng gheùt laøm thöùc aên, laáy Töø quaùn laøm ñoái trò; do neân thöùc aên, neân ñoái trò naøy cho neân taùch bieät thieát laäp neân Caùi. Caùi nghi laáy töôùng cuûa ba ñôøi laøm thöùc aên, laáy quaùn duyeân khôûi laøm ñoái trò; do neân thöùc aên, neân ñoái trò naøy cho neân taùch bieät thieát laäp neân Caùi. Caùi nghi laáy töôùng cuûa ba ñôøi laøm thöùc aên, laáy quaùn duyeân khôûi laøm ñoái trò; do neân thöùc aên, neân ñoái trò naøy cho neân taùch bieät thieát laäp neân Caùi. Caùi hoân traàm thuïy mieân laáy naêm phaùp laøm thöùc aên: 1. Lôø môø. 2. Khoâng vui. 3. Ngaùp chieàu. 4. AÊn vôùi taùnh khoâng bình thöôøng. 5. Taâm coù taùnh yeáu keùm. Laáy Tyø-baùt-xaù-na laø ñoái trò; do hai

loaïi naøy cuøng chung thöùc aên, cuøng chung ñoái taïi, cho neân cuøng thieát laäp neân Caùi. Caùi tuøy mieân aùc taùc laáy boán phaùp laøm thöùc aên: 1. Tìm choã quen thaân. 2. Tìm laõnh thoå quoác gia. 3. Tìm söï baát töû. 4. Nghó ñeán chuyeän vui xöa kia. Laáy Xa-ma-tha laøm ñoái trò; do hai loaïi naøy cuøng chung thöùc aên,

cuøng chung ñoái trò, cho neân cuøng thieát laäp neân Caùi. Cuøng gaùnh vaùc, thì tham duïc, saân nhueá, nghi, moãi neân loaïi coù theå gaùnh laáy gaùnh naëng cuûa neân Caùi, cho neân taùch bieät thieât laäp laø Caùi; hoân traàm, thuïy mieân thì hai loaïi neân coù theå gaùnh laáy gaùnh naëng cuûa neân Caùi, cho neân cuøng thieát laäp laøm Caùi. Nhö trong neân thaønh aáp, neân ngöôøi coù theå laøm ñöôïc neân coâng vieäc thì ñeå cho ngöôøi aáy neân mình lo lieäu, neáu hai ngöôøi coù theå laøm ñöôïc neân coâng vieäc thì ñeå cho hoï cuøng nhau lo lieäu. Laïi nhö caùi rui gaùc treân xaø nhaø, caùi naøo chaéc cöùng thì chæ duøng neân, caùu naøo yeáu meàm thì phaûi duøng hai. ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy. Hoûi: Vì sao naêm Caùi theo thöù töï nhö vaäy? Ñaùp: Bôûi vì thöù töï nhö vaäy ñoái vôùi lôøi vaên, ñoái vôùi caùch noùi ñeàu tuøy thuaän. Laïi nöõa, theo thöù töï nhö aäy maø ngöôøi giaûng daïy, ngöôøi tieáp nhaän ñeàu tuøy thuaän. Laïi nöõa, naêm Caùi theo thöù töï nhö vaäy maø phaùt sinh, Ñöùc Theá Toân theo thöù töï nhö vaäy maø giaûng giaûi.Vì vaäy, Toân giaû Theá Höõu noùi raèng: “Coù ñöôïc caûnh ñaùng yeâu thì sinh ra tham duïc; maát ñi caûnh ñaùng yeâu thì tieáp ñeán sinh ra saân nhueá; maát ñi caûnh naøy roài thì taâm trôû neân yeáu ñuoái, tieáp ñeán sinh ra hoân traàm; bôûi vì hoân traàm cho neân taâm cöù lôø môø khoù chòu, tieáp ñeán sinh ra thuïy mieân; töø ñoù tænh roài, tieáp ñeán sinh ra tuøy mieân; ñaõ tuøy mieân roài sau ñoù sinh ra aùc taùc; töø aùc taùc veà sau laïi daãn daét sinh ra nghi. Töø ñoù naêm Caùi theo thöù töï nhö vaäy.” Hoûi: Ñöùc Phaät noùi naêm Caùi sai bieät coù möôøi, taïi sao phaân naêm Caùi laøm thaønh möôøi? Ñaùp: Bôûi vì ba söï cho neân phaân naêm Caùi laøm thaønh möôøi: 1. Noäi ngoaïi. 2. Töï Theå. 3. Thieän aùc. Noäi ngoaïi, nghóa laø coù Caùi tham duïc duyeân vôùi beân trong maø daáy khôûi; coù Caùi tham duïc duyeân vôùi beân ngoaøi maø daáy khôûi, cho neân laøm thaønh hai Caùi. Coù Caùi saân nhueá laø nhaân duyeân cuûa saân, cho neân laøm thaønh hai Caùi. Töï Theå, nghóa laø coù Caùi hoân traàm, coù caùi thuïy mieân, coù Caùi tuøy mieân, coù Caùi aùc taùc, hai maø phaân ra thaønh boán. Thieän aùc, nghóa laø nghi ñoái vôùi thieän aùc ma phaân ra thaønh hai Caùi. Bôûi vì ba söï phaân naêm caùi laøm thaønh möôøi, möôøi loaïi naøy thì moãi loaïi coù theå laøm chöôùng ngaïi cho caû tueä, Boà-ñeà, Nieát-baøn cho neân goïi laø Caùi. Hoûi: Trong baûy tuøy mieân thì maïn-voâ minh-Kieán, taïi sao Ñöùc Theá Toân khoâng kieát laäp laø Caùi? Ñaùp: Maïn khoâng phaûi laø Caùi, maø coù theå che kín taâm cho neân goïi laø Caùi; maïn coù theå thuùc giuïc taâm laøm cho taâm giöông cao leân, cho neân

khoâng thieát laäp laøm Caùi. Sôû dó voâ minh khoâng thieát laäp laøm Caùi, laø bôûi vì cuøng gaùnh vaùc cho neân noùi teân goïi laø Caùi; voâ minh che kín haønh töôùng

maø chuyeån, gaùnh vaùc thì chuù troïng neân maët khoâng thuaän vôùi caùc nghóa, cho neân khoâng thieát laäp laøm caùi. ÔÛ trong chuûng loaïi cuûa Caùi naøy goïi laø Caùi; kieán töùc laø tueä, maø töï taùnh khoâng theå naøo trôû laïi dieät maát töï taùnh, cho neân tueä khoâng phaûi laø Caùi. Hoûi: Döïa vaøo luaän maø sinh ra luaän, Caùi coù theå huûy dieät toaøn boä phaùp thieän höõu vi, vì sao chæ noùi laø Caùi dieät maát tueä? Ñaùp: Bôûi vì tueä laø hôn haún cho neân chæ noùi dieät maát tueä, töùc laø noùi toång quaùt veà dieät maát thì phaùp thieän höõu vi hôn haún haõy coøn coù theå huûy dieät, huoáng hoà phaùp thieän yeáu keùm khaùc hay sao? Nhö ngöôøi coù naêng löïc cheá phuïc caû ngaøn ngöôøi ñoái ñòch, thì nhöõng ngöôøi yeáu keùm khaùc leõ naøo khoâng coù theå cheá phuïc hay sao? Hoûi: Caùc loaïi phieàn naõo cuûa coõi Saéc-Voâ saéc taïi sao khoâng phaûi laø Caùi? Ñaùp: Caùc phieàn naõo cuûa coõi aáy khoâng coù höôùng cuûa Caùi, cho neân khoâng thieát laäp veà Caùi. Laïi nöõa, Caùi coù theå laøm chöôùng ngaïi ñeán söï lìa nhieãm cuûa ba coõi, boán quaû Sa-moân vaø chín ñaïo Bieán tri, caùc phieàn naõo cuûa coõi Saéc-Voâ saéc ñeàu khoâng coù naêng löïc nhö vaäy, cho neân khoâng thieát laäp veà Caùi. Laïi nöõa, Caùi coù theå laøm chöôùng ngaïi ñeán Ñònh vaø quaû cuûa Ñònh, caùc phieàn naõo cuûa coõi Saéc-Voâ saéc ñeàu khoâng coù naêng löïc nhö vaäy, cho neân khoâng thieát laäp veà Caùi. Laïi nöõa, Caùi coù theå laøm chöôùng ngaïi ñeán Ñònh, caùc phieàn naõo cuûa coõi Saéc-Voâ Saéc ñeàu khoâng coù naêng löïc nhö vaäy, cho neân khoâng thieát laäp veà Caùi. Laïi nöõa, Caùi coù theå laøm chöôùng ngaïi ñeán ba Ñaïo, ba Caên, ba loaïi luaät nghi, ba loaïi Boà-ñeà, ba Tueä, ba Uaån, ba Hoïc, ba Tu, ba Tònh, caùc phieàn naõo cuûa coõi saéc-Voâ saéc ñeàu coù naêng löïc nhö vaäy, cho neân khoâng thieát laäp veà Caùi. Ba Ñaïo ñoù laø Kieán ñaïo, Tu ñaïo vaø Voâ hoïc ñaïo. Ba caên ñoù laø tri ñöông tri caên, Dó tri caên vaø Cuï tri caên. Ba loaïi luaät nghi, ñoù laø luaät nghi Bieät giaûi thoaùt, luaät nghi Tónh löï, luaät nghi Voâ laäu. Ba loaïi Boà-ñeà, ñoù laø Boà-ñeà Thanh vaên, Bo-ñeà Ñoäc giaùc, Boà-ñeà Voâ thöôïng. Ba tueä, ñoù laø tueä do Vaên maø thaønh, tueä do Tö maø thaønh, tueä do Tu maø thaønh. Ba uaån, ñoù laø Giôùi uaån-Ñònh uaån vaø Tueä uaån; ba Hoïc, ba Tu, ba tònh cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, Caùi chæ laø baát thieän, caùc loaïi phieàn naõo cuûa coõi saéc-Voâ saéc ñeàu laø voâ Kyù, cho neân khoâng thieát laäp veà Caùi. Hoûi: Döïa vaøo luaän maø mình sinh ra luaän, vì sao chæ thích laäp baát thieän laø Caùi chöù khoâng phaûi laø voâ Kyù? Ñaùp: Bôûi vì ngaên caûn phaùp thieän tích tuï cho neân goïi laø Caùi, bôûi vì

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 48 879

Caùi naøy chæ laø baát thieän. Nhö trong kinh noùi: “Tuï phaùp thieän, goïi laø boán nieäm truù. Ngaên caûn gaàn vôùi tuï phaùp thieän, ñoù laø tuï phaùp aùc. Tuï phaùp aùc, chính laø naêm Caùi.” Toân giaû Dieäu AÂm cuõng ñöa ra caùch noùi naøy: “Tuy laø caùc phieàn naõo ngaên caùch Thaùnh ñaïo cho neân ñeàu thuaän theo goïi laø Caùi, maø bôûi vì höõu tình heát söùc chaùn ngaùn rôøi xa cho neân chæ noùi ñeán baát thieän.” Hoûi: Voâ taøm-voâ quyù ñaõ chæ rieâng baát thieän cuøng vôùi taát caû caùc taâm baát thieän ôû khaép nôi, taïi sao khoâng phaûi laø Caùi? Ñaùp: coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Ñaây laø Ñöùc Theá Toân coù caùch noùi toùm löôïc khaùc

cho chuùng sinh tieáp nhaän giaùo hoùa. Hieáp Toân giaû noùi: “Ñöùc Phaät bieát roõ theá duïng, taùnh töôùng cuûa aùcc phaùp, neáu phaùp coù theå tuøy yù phaùp laäp laø Caùi thì seõ thieát laäp neáu khoâng nhö vaäy thì khoâng thieát laäp laøm Caùi cho neân khoâng caàn phaûi vaën hoûi. Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Voâ taøm-voâ quyù tuy cuøng vôùi taát caû caùc taâm baát thieän chæ laø baát thieän maø luùc taïo Taùc khoâng coù gì hoå theïn ñoái vôùi ñieàu aùc ñaõ taïo ra coù nhöõng caùch thöùc kheùo leùo ñoái vôùi nghóa ngaên caùch che phuû khoâng bieåu hieän roõ raøng, cho neân khoâng thieát laäp laøm caùi. “Toân giaû Dieäu AÂm cuõng ñöa ra caùch noùi naøy”. Voâ taøm-voâ quyù tuy coù theå duïng taêng thöôïng ôû trong caùc nghieäp baát thieän ñaõ gaây ra, maø ñoái vôùi nghóa ngaên caùch che phuû thì khoâng bieåu hieän roõ raøng cho neân khoâng thieát laäp veà Caùi.” Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi raèng: “Voâ taøm-voâ quyù tuy ngaên caùch bôûi giôùi Uaån, maø theá duïng cuûa noù khoâng saùnh baèng tham-saân, tuy ngaên caùch ñònh Uaån maø theá duïng cuûa noù khoâng saùnh baèng tuøy mieân vaø aùc taùc, tuy ngaên caùch tueä Uaån maø theá duï cuûa noù khoâng saùnh baèng hoân traàm vaø thuïy mieân, cho neân khoâng thieát laäp veà Caùi. Hoûi: Hai Kieát Taät-San taïi sao khoâng goïi laø Caùi? Ñaùp: Cuõng caàn phaûi goïi laø Caùi maø khoâng noùi ñeán, thì neân bieát raèng ñaây laø caùch noùi khaùc. Ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Ñaây laø Ñöùc Theá Toân giaûn löôïc maø noùi cho chuùng sinh tieáp nhaän giaùo hoùa. Hieáp Toân giaû noùi: “Ñöùc Phaät bieát roõ theå duïng-taùnh-töôùng cuûa phaùp, neáu phaùp coù theå thieát laäp laø Caùi thì seõ thieát laäp, neáu khoâng nhö vaäy thì khoâng thieát laäp laøm Caùi, cho neân khoâng caàn phaûi vaën hoûi. Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. “Hai loaïi Taät-San laøm naõo loaïn hai neõo,vaø laøm naõo loaïn hai chuùng Taïi gia-Xuaát gia, cho neân thieát laäp laøm Caùi; nhöng ñoái vôùi nghóa ngaên caùch che phuû thì khoâng taêng theâm söùc maïnh, cho neân khoâng thieát laäp veà Caùi” Toân giaû Dieäu AÂm cuõng ñöa ra caùch noùi naøy: “Hai Kieát Taät-San thì nghóa veà Caùi khoâng bieåu hieän cho neân khoâng thieát laäp veà Caùi” Toân giaû Giaùc Thieân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Hai Kieát Taät-San

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 48 880

ngaên caùch Giôùi-Ñònh-Tueä vôùi theá duïng khoâng saùnh baèng caùc Caùi tham duïc..., cho neân khoâng thieát laäp veà Caùi” Hoûi: Hai trieàn phaãn-phuù taïi sao khoâng phaûi laø Caùi? Ñaùp: Cuõng caàn phaûi goïi laø Caùi maø khoâng noùi ñeán, thì neân bieát raèng ñaây laø coù caùch noùi khaùc. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Ñaây laø Ñöùc Nhö Lai noùi giaûng löôïc cho chuùng sinh ñaõ hoùa ñoä. Hieáp toân giaû noùi: “Ñöùc Phaät bieát roõ theå duïng-taùnh-töôùng cuûa caùc phaùp, phaùp coù theå thieát laäp laø Caùi thì seõ thieát laäp, phaùp khoâng theå thieát laäp thì khoâng thieát laäp veà Caùi, cho neân khoâng caàn vaën hoûi.” Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Hai trieàn Phaãn-phuù ñoái vôùi nghóa ngaên caùch che phuû taâm thì khoâng bieåu hieän roõ raøng, cho neân khoâng thieát laäp veà Caùi”. Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi naøy: “Hai trieàn Phaãn-Phuù ñoái vôùi nghóa ngaên caùch che phuû khoâng phaûi laø taêng thöôïng, cho neân khoâng

thieát laäp laøm Caùi". Toân giaû Giaùc Thieân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: "Hai trieàn Phaãn-Phuù ngaên caùch Giôùi uaån... vôùi theå duïng khoâng saùnh baèng Caùi tham duïc..., cho neân khoâng thieát laäp laø Caùi." Caùc Sö Taây phöông ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: "Hai loaïi Phaãn-Phuù khoâng coù theå rieâng bieät cho neân khoâng thieát laäp rieâng veà Caùi." Hoûi: Saùu phieàn naõo caáu ueá taïi sao khoâng phaûi laø Caùi? Ñaùp: Cuõng caàn phaûi goïi laø Caùi maø khoâng noùi ñeán, thì neân bieát raèng ñaây laø caùch noùi khaùc. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Ñaây laø Ñöùc Nhö Lai noùi giaûn löôïc cho chuùng sinh ñaõ hoùa ñoä. Hieáp Toân giaû noùi: "Ñöùc Phaät bieát roõ theå duïng-taùnh-töôùng cuûa caùc phaùp, phaùp coù theå thieát laäp laø Caùi thì seõ thieát laäp, phaùp khoâng theå thieát laäp thì khoâng thieát laäp veà Caùi, cho neân khoâng caàn phaûi vaën hoûi". Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: "Haønh töôùng cuûa saùu phieàn naõo caáu ueá thay ñoåi thoâ thieån khoâng thuaän vôùi nghóa cuûa Caùi, cho neân khoâng thieát laäp laø Caùi." Toân giaû Dieäu AÂm cuõng ñöa ra caùch noùi naøy: "Saùu phieàn naõo caáu ueá khoâng thuaän vôùi töôùng cuûa Caùi, cho neân khoâng thieát laäp laø Caùi, bôûi vì thöôøng xuyeân hieän haønh vi teá laø töôùng cuûa Caùi." Toân giaû Giaùc Thieân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: "Saùu phieàn naõo caáu ueá ngaên caùch Giôùi-Ñònh-Tueä vôùi theá duïng khoâng saùnh baèng caùc Caùi tham duïc..., cho neân khoâng thieát laäp laø Caùi." Nhö trong kinh noùi: "Do Caùi voâ mình maø che phuû, do kieát AÙi maø raøng buoäc, keû ngu, ngöôøi trí ñeàu caûm ñöôïc thaân coù Thöùc nhö vaäy." Hoûi: Voâ minh coù theå che phuû cuõng coù theå raøng buoäc, Kieát AÙi coù theå raøng buoäc cuõng coù theå che phuû, taïi sao chæ noùi laø do voâ minh maø che phuû, do Kieát AÙi maø raøng buoäc? Ñaùp: Ñeàu caàn phaûi noùi caû hai maø khoâng noùi ñeán, thì neân bieát raèng

ñoù laø caùch noùi khaùc. Laïi nöõa, bôûi vì muoán laøm cho nghóa ñaõ noùi deã daøng hieåu ñöôïc, cho neân duøng caùc loaïi töø ngöõ, caùc loaïi vaên töø maø noùi. Laïi nöõa, kinh aáy muoán laøm roõ veà hai moân, hai phöông caùch, hai baäc theàm, hai naác thang, hai aùnh saùng, hai aùnh saùng, hai ngoïn ñuoác, hai neùt veõ, hai hình aûnh. Nhö noùi: "Do voâ minh maø che phuû thì Kieát AÙi aáy cuõng thuaän theo nhö vaäy." Nhö noùi: "Do Kieát AÙi maø raøng buoäc thì voâ minh cuõng thuaän theo nhö vaäy." Muoán laøm roõ veà hai moân cho ñeán hai hình aûnh soi chieáu hieån baøy laãn nhau, cho neân noùi nhö vaäy. Laïi nöõa, tröôùc ñöa ra caùch noùi naøy: Che phuû laø nghóa cuûa Caùi. Bôûi vì khoâng coù phieàn naõo naøo khaùc che phuû ngaên caùch maét tueä baèng voâ minh, cho neân chæ noùi laø do voâ minh maø che phuû. Raøng buoäc laø nghóa cuûa Kieát, khoâng coù phieàn naõo khaùc raøng buoäc höõu tình löu chuyeån trong sinh töû baèng Kieát AÙi, cho neân chæ noùi laø do Kieát AÙi maø raøng buoäc. Caùc loaïi höõu tình do voâ minh maø ñui muø, do Kieát AÙi maø raøng buoäc, cho neân khoâng theå naøo höôùng ñeán tieán vaøo Nieát-baøn cöùu caùnh. Trong naøy, neân noùi ñeán thí duï hai teân cöôùp ñieân cuoàng, xöa coù hai teân cöôùp luoân luoân ôû taïi con ñöôøng hieåm trôû, neáu baét ñöôïc ngöôøi ñi ñöôøng thì moät teân raéc buïi vaøo maét ngöôøi ta, moät teân troùi chaët tay chaân ngöôøi ta. Ngöôøi bò haïi aáy ñaõ muø laïi bò troùi chaët khoâng theå naøo chaïy troán

ñöôïc. Höõu tình cuõng nhö vaäy, do voâ minh laøm cho ñui muø, do Kieát AÙi laøm cho raøng buoäc, cho neân khoâng theå naøo höôùng ñeán tieán vaøo Nieát-baøn cöùu caùnh, maø löu chuyeån trong sinh töû luoân luoân nhaän chòu khoå naõo. Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi naøy: “Do voâ minh laøm cho ñui muø, do Kieát AÙi laøm cho raøng buoäc, lieàn ñeå chi taïo taùc caùc nghieäp baát thieän xaáu aùc.” Laïi nöõa, döïa vaøo nghóa taêng thöôïng cho neân noùi nhö vaäy, nghóa laø voâ minh taêng thöôïng veà taùc duïng che phuû, Kieát AÙi taêng thöôïng veà taùc duïng raøng buoäc. Laïi nöõa, döïa vaøo nghóa phaàn nhieàu cho neân noùi nhö vaäy, nghóa laø voâ minh phaàn nhieàu coù naêng löïc che phuû, Kieát AÙi phaàn nhieàu coù naêng löïc raøng buoäc.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.